

27. 4. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Některé otázky spojené s možností rozšiřovat či doplňovat v průběhu zrušovacího řízení nové důvody pro zrušení rozhodčího nálezu

Zákon č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, v platném znění („ZRŘ“, „Zákon“), ve svém § 31 taxativně vymezuje důvody, pro které soud může zrušit tuzemský rozhodčí nález. Návrh na zrušení rozhodčího nálezu soudem musí být podle první věty § 32 ZRŘ odst. 1 podán do tří měsíců od doručení rozhodčího nálezu té straně, která se zrušení rozhodčího nálezu domáhá, nestanoví-li Zákon jinak. Předmětná lhůta má procesněprávní povahu.[1]

Zákon neobsahuje explicitní vyjádření k otázce, do kdy – je-li návrh na zrušení rozhodčího nálezu podán včas – lze doplňovat či rozšiřovat zrušovací důvody. Soudy nižších stupňů dříve řešily předmětnou otázku tak, že doplňování či rozšiřování důvodů pro zrušení rozhodčího nálezu připouštěly pouze po dobu běhu uvedené tříměsíční lhůty; k pozdějším modifikacím návrhu v daném směru odmítaly přihlížet. Tyto soudy na každý důvod pro zrušení pohlížely v zásadě jako na separátní nárok, který zkoumaly z hlediska diskutované lhůty. Nejvyšší soud („NS“) nicméně zvolil jiné řešení, když dospěl k závěru, že zmíněné ustanovení Zákona je významné jen z hlediska posouzení včasnosti podání samotného návrhu na zrušení rozhodčího nálezu. Nejvyšší soud (k dnešnímu dni již opakovaně, viz např. rozsudek sp. zn. 23 Cdo 3705/2011) konstatoval, že předmětné ustanovení nemůže představovat omezení procesních práv doplňovat rozhodující skutečnosti obsahující další důvody zrušení rozhodčího nálezu podle ustanovení § 31 ZRŘ v průběhu řízení. Uzavřel, že omezení takového práva mohou představovat pouze zákonné procesní limity podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, v platném znění („OSŘ“).

Zřejmě nejvýznamnějším takovým limitem dle OSŘ je koncentrace řízení ve smyslu jeho § 118b, tedy zjednodušeně řečeno povinnost účastníka uvést rozhodné skutečnosti a označit důkazy do skončení přípravného jednání, popřípadě do skončení prvního jednání, popřípadě do uplynutí soudem stanovené lhůty; k později uvedeným skutečnostem a označeným důkazům smí soud přihlídnout jen výjimečně. Vzhledem k tomu, že NS vymezil v rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia sp. zn. 31 Cdo 4616/2010 poměrně přísná kritéria[2] pro to, aby mohla nastat koncentrace § 118b odst. 1 a 2 OSŘ, mohou nastávat situace, kdy koncentrace ve smyslu uvedených ustanovení nenastane.

Žalobci se v důsledku výše uvedených skutečností s ohledem na výše popsanou koncepci tříměsíční lhůty pro podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu podle našeho názoru otevírá prostor vznášet

nové zrušovací důvody i např. v řízení před soudem prvního stupně, před který se věc z různých důvodů vrátila po kasačním rozhodnutí soudů vyšší instance nebo od Ústavního soudu. Případně tyto nové důvody může uplatnit v odvolacím řízení při splnění podmínek uvedených v § 205a OSŘ. Účastníkovi se tedy nabízí (mnohdy i řadu let po zahájení zrušovacího řízení) možnost uplatnit zrušovací důvody, které původně z jakéhokoli důvodu opomněl.[3]

Vzhledem k tomu, že judikatura týkající se problematiky řízení o zrušení rozhodčího nálezu prochází neustálým vývojem (zejm. pokud jde o spotřebitelské spory nebo o to, co lze podřadit pod § 31 písm. e) ZRŘ), existuje šance, že účastník dostane v důsledku změny soudní praxe k dispozici možnost uplatnit novou, jemu dříve neznámou argumentaci, na jejímž základě se mu posléze podaří dosáhnout zrušení napadeného rozhodčího nálezu.

Návrh na zrušení rozhodčího nálezu soudem lze za určitých podmínek podat i mimo tříměsíční lhůtu stanovenou ve větě první § 32 odst. 1 Zákona - i takový návrh může být včasný. Tímto způsobem lze podle Zákona postupovat v průběhu vykonávacího (exekučního) řízení, pokud je podán návrh na zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí. Jestliže takový zastavovací návrh splňuje náležitosti § 35 odst. 1 ZRŘ, vykonávací (exekuční) soud přeruší řízení a uloží povinnému, aby do 30 dnů podal u příslušného soudu návrh na zrušení rozhodčího nálezu; není-li v této lhůtě návrh podán, soud pokračuje v řízení. Zmíněná třicetidenní lhůta je nezávislá na výše diskutované lhůtě tříměsíční, to explicitně stanoví § 35 odst. 1 Zákona. Pro úplnost uvádíme, že k důvodům, pro které lze podat popsany návrh na zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí, patří např. situace, kdy napadený rozhodčí nález je stížen vadou podle § 31 písm. a) ZRŘ, tedy pokud byl vydán ve věci, o níž nelze uzavřít rozhodčí smlouvu.

V dané souvislosti vyvstává otázka, zdali je alespoň návrh na zrušení rozhodčího nálezu podaný podle § 35 odst. 2 ZRŘ omezen co do důvodů, pro které lze rozhodčí nález napadat. Jinými slovy, pokud povinný podá návrh na zastavení vykonávacího (exekučního) řízení např. s tím, že rozhodčí nález je stížen vadou podle § 31 písm. a) ZRŘ, není na první pohled zcela zřejmé, zda v následném návrhu na zrušení rozhodčího nálezu podaném podle § 35 odst. 2 ZRŘ a souvisejícím zrušovacím řízení je možné tvrdit, že existují důvody pro zrušení rozhodčího nálezu, na které § 35 odst. 1 ZRŘ výslovně nepamatuje (např. důvod podle § 31 písm. b) ZRŘ u nespotebitelských sporů). Domníváme se, že lze najít argumenty pro i proti.

Vzhledem k tomu, že Zákon v § 35 odst. 2 neuvádí výslovné omezení možnosti vznášet důvody pro zrušení rozhodčího nálezu, stanoví pouze lhůtu pro podání návrhu, při použití logiky, s jakou Nejvyšší soud přistoupil k ustanovení první věty § 32 odst. 1 ZRŘ, nelze vyloučit, že omezení neexistuje.

Proti tomu by nicméně bylo možné argumentovat, že zákonodárce v § 35 odst. 1 ZRŘ přesně vymezil, pro které důvody lze podat návrh na zastavení vykonávacího (exekučního) řízení, a poté uvedl, že právě v takových důvodech musí vykonávací (exekuční) soud poskytnout lhůtu k podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu. Z toho by se dalo dovodit, že tak dal zákonodárce najevo, že rozhodčí nález lze přezkoumávat pouze z důvodů, na které pamatuje § 35 odst. 1 ZRŘ. Výjimku by zde mohly představovat situace, kdy by návrh podaný v soudem poskytnuté třicetidenní lhůtě (§ 35 odst. 2 ZRŘ) byl podán ještě před uplynutím tříměsíční lhůty nezávisle plynoucí podle první věty § 32 odst. 1 Zákona.

K předmětné otázce se vyjádřil Nejvyšší soud v rozhodnutí 23 Cdo 1036/2011, ve kterém se přiklonil k druhému z nastíněných řešení.

JUDr. Petr Málek,
advokát

Mgr. Ondřej Vévoda,
advokát

[Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.](#)

Karoliny Světlé 301/8
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 229 287-9

Fax: +420 224 229 290

e-mail: office@p-w.cz

[1] Viz usnesení NS sp. zn. 23 Cdo 2672/2008 či rozsudek NS sp. zn. 23 Cdo 3300/2009.

[2] NS v rozsudku sp. zn. 31 Cdo 4616/2010 uvedl: „Koncentrace řízení tudíž nenastává nejen (jak uvedeno v § 118b odst. 3 o. s. ř.) tehdy, jestliže účastníci nebyli poučeni v případech uvedených v ustanoveních § 118b odst. 2 části věty za středníkem a § 114c odst. 5 o. s. ř., ale vždy, jestliže účastníci nebyli o tzv. koncentraci řízení a o jejích účincích poučeni jednak v předvolání k přípravnému jednání, k jednání nebo k dalšímu jednání, jednak před skončením přípravného jednání, jednání nebo dalšího jednání, má-li v této době nastat koncentrace řízení.“

[3] Pro úplnost uvádíme, že možnost uplatnit nové zrušovací důvody lze pak podle našeho názoru dovodit i pro zrušovací řízení, která byla obnovena ve smyslu § 235e odst. 1 o. s. ř.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)